

NOTA DE PREMSA

El programa de cribratge de càncer de còlon es consolida amb èxit gràcies al paper de les farmàcies

- **Més de 70.000 barcelonins ja han participat al Programa que duen a terme l'Hospital Clínic i l'Hospital del Mar, en col·laboració amb el Col·legi de Farmacèutics de Barcelona.**
- **L'Institut Català d'Oncologia va ser el primer centre de tot l'Estat en implantar el programa a l'any 2000, amb una prova pilot a la ciutat de l'Hospitalet de Llobregat.**
- **Aquest treball conjunt ja ha permès detectar i tractar precoçment uns 500 càncers i més de 2.600 persones amb pòlips que haguessin pogut derivar en un càncer.**

Barcelona, 28 març de 2012.- A finals de l'any 2009 s'anunciava l'inici del programa poblacional de detecció precoç de càncer de còlon i recte a Barcelona, el càncer més freqüent en la població catalana si es considera conjuntament homes i dones. A dia d'avui la participació global al programa de Barcelona està essent molt alta (45,3%), una de les més altes de tot l'Estat. El Programa de Barcelona inicia la segona ronda de cribratge amb les següents xifres: més de **70.000 persones** que ja s'han fet la prova, el que ha permès detectar i tractar precoçment uns 300 pacients amb càncer i més de 1.600 amb pòlips amb risc de malignitzar. Gràcies al cribratge, entre el programa de Barcelona i el que realitza l'Institut Català d'Oncologia (ICO) a L'Hospitalet de Llobregat i a la comarca de l'Alt Penedès, s'han diagnosticat prop de **500 malalts amb càncer** i **més de 2.600** amb pòlips amb risc de malignitzar. **La col·laboració entre hospitals, l'atenció primària i les farmàcies ha estat crucial per assolir l'èxit de participació de persones en edat de risc que es fan la prova de detecció precoç del càncer de còlon.**

La participació global és molt alta, i en algunes àrees fins i tot s'ha superat el 50% (53,6% a la Verneda, 51,1% al Clot, etc.). Com és habitual, les dones continuen

sent les més participatives (fins al 49,6% en les de 60-64 anys), en relació als homes (39,8% en els de 50-54 anys). La prova de detecció és molt senzilla i es fa a casa; només en el cas que surti positiva (un 6,2% dels participants) es proposa fer una colonoscòpia per obtenir el diagnòstic definitiu i extirpar les lesions malignes i premalignes. El Programa ha efectuat, fins ara, un total de **2.997 colonoscòpies**, en el 65% de les quals s'han trobat càncers o lesions premalignes.

A Barcelona, el programa s'adreça a tota la població, homes i dones de 50 a 69 anys dels districtes de Ciutat Vella, l'Eixample, Sants-Montjuïc, Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi i Sant Martí. En conjunt estem parlant de més de **200.000 persones**. Al seus inicis aquest Programa es va presentar com una iniciativa pionera que contemplava la implicació activa de les farmàcies, a fi d'aconseguir un major impacte i participació de la població. L'objectiu marcat en aquell moment era assolir el 30% de participació entre la població en edat de risc de patir la malaltia, de 50 a 69 anys, que és convidada al Programa. Tres anys després i gràcies al treball conjunt de l'Hospital del Mar, l'Hospital Clínic, i els farmacèutics participants en el marc del Programa de detecció precoç de càncer de còlon del Departament de Salut, aquest objectiu s'ha superat amb escreix, i s'ha arribat fins al 45,3% de població participant.

El paper de les farmàcies

La proximitat del farmacèutic a l'usuari facilita que pugui tenir un paper proactiu a l'hora de convèncer i conscienciar a homes i dones d'entre 50 i 69 anys de la conveniència de fer-se una prova que pot ajudar a detectar en una fase precoç una malaltia curable. L'accessibilitat de les farmàcies és un altre element clau per aconseguir aquest objectiu, doncs els ciutadans convidats a fer-se la prova podien anar a qualsevol de les farmàcies que participaven en el Programa, tant a recollir el kit necessari per fer-se la prova com per tornar la mostra recollida. Al context europeu només hi havia una experiència similar, a Itàlia, on també es va aconseguir l'objectiu que es perseguia aquí.

L'Institut Català d'Oncologia, pioner en la matèria

L'Institut Català d'Oncologia va ser el primer centre de tot l'Estat en implantar un programa pilot de detecció precoç de càncer de còlon i recte. Va ser l'any 2000, amb una prova pilot a la ciutat de l'Hospitalet de Llobregat, que el 2004 es va estendre a Vilafranca del Penedès i, posteriorment, el 2007, a la resta de la comarca de l'Alt Penedès. En total, l'ICO ha realitzat més de 92.000 test d'anàlisi de sang oculta en femta, que han servit per detectar: 158 càncers, el 60% dels

quals en estadis inicials i, per tant, amb un millor pronòstic; i prop de 1.000 adenomes -lesions que poden arribar a ser un càncer.

Valoració d'hospitals i farmacèutics

En el marc de la Jornada celebrada avui al Col·legi de Farmacèutics de Barcelona, els doctors **Antoni Castells** de l'**Hospital Clínic de Barcelona** i **Francesc Macià** de l'**Hospital del Mar**, coordinadors del Programa de Detecció Precoç de Càncer de Còlon i Recte de Barcelona, declaren:

Francesc Macià:

"Valoro molt positivament l'alta participació, ja que l'impacte poblacional és garantia de l'efectivitat del Programa. El fet que haguem superat el 50% durant l'últim any en diferents barris és indicatiu que el Programa és cada vegada més conegut i acceptat. Això reforça la idea que la nostra novedosa estratègia de col·laboració amb les farmàcies hi ha jugat un paper clau, ja que és difícil assolir participacions altes en grans ciutats com ara Barcelona".

Antoni Castells:

"El nombre de càncers, més del 80% dels quals diagnosticats en fases primerenques del seu desenvolupament, i, sobretot, el nombre de pòlips avançats demostren que el càncer de còlon no tan sols es pot detectar precoçment sinó fins i tot prevenir".

Jordi de Dalmases, president del Col·legi de Farmacèutics de Barcelona

"Més de 70.000 usuaris han passat per les farmàcies de Barcelona en els últims dos anys per participar en el programa de detecció precoç de càncer de còlon. Amb la implicació de les farmàcies es va facilitar l'accés a la prova i es va guanyar un agent sanitari, el farmacèutic, que s'ha encarregat de motivar proactivament als usuaris en edat de fer-se-la i que ha donat totes les explicacions necessàries en el temps que fes falta per aconseguir aquests resultats. Aquest canvi en el model d'accés a la prova, que és pioner a l'Estat, no hagués estat possible sense la confiança i esforç per tirar endavant el projecte dels professionals dels hospitals Clínic i del Mar, i del Departament de Salut, i el seu èxit es una mostra de tot el que pot aportar als pacients una acció coordinada de tots els agents assistencials".

Gemma Binefa, coordinadora del Programa a l'Institut Català d'Oncologia

"Després de més de 10 anys d'experiència a l'Institut Català d'Oncologia, creiem que un punt fonamental pel programa ha estat implicar i treballar conjuntament amb els diferents agents de salut (professionals de l'atenció primària, farmàcies,

etc). Amb ells estem col·laborant per establir la millor estratègia en cada territori per facilitar al màxim l'accessibilitat i la participació informada de la població”.

El càncer colorectal en xifres

- ❑ 4.500 diagnòstics/any a Catalunya: 2.600 en homes i 1.900 en dones
- ❑ Un 5,4% d'homes i un 3,1% de dones desenvoluparan un càncer de còlon i recte abans dels 74 anys.
- ❑ Cada any moren 1.970 persones.

Els esforços en la detecció precoç del càncer de còlon està contribuint ja a reduir aquestes xifres, per això hem de continuar treballant amb tots els professionals i els recursos sanitaris a l'abast.

Per a més informació:

Comunicació **Hospital Clínic**: 93 227 54 00 (Ext. 4274) / trenzado@clinic.ub.es

Comunicació **Hospital del Mar**: 932 483 072 / vdominguez@hospitaldelmar.cat

Comunicació **Col·legi de Farmacèutics de Barcelona**: 93 244 07 28 /
premsa@cofb.net

Comunicació ICO: **Institut Català d'Oncologia**: 93 260 72 97 /
darbos@iconcologia.net